

Čistoća vizualnog koda

Renomirana slikarica srednje generacije Anabel Zanze izložbom *Citati*, otvorenom u Umjetničkoj galeriji u Dubrovniku od 10. travnja do 31. svibnja, otklonila je sumnju koju smo mogli imati nad izjavom Sandre Križić Roban: „Malo je mlađih slikara zaslužilo mjesto u knjizi (*Hrvatsko slikarstvo od 1945. do danas*, op. a.). Od generacije 70-ih tu su samo Matko Vekić, David Maljković i Anabel Zanze.“ Kako bi izgradila karakterističan slikarski duktus, bliži filozofskome i duhovnome nego karnalnome i rabijatnome (što ju je možda moglo zarobiti da je nastavila obitavati u prostoru jakih silnica „dubrovačkih kolorista“ kojima se generacije mladih umjetnika nisu uspjele oduprijeti), particije svoga razvoja osvajala je postupno i temeljito, izbjegavajući pritom skokovitost i protejsku sveobličnost.

Chapeau de Beuys, 2013. Snimio Goran Vranić

Anabel Zanze uopće ne skriva kako su joj bliski misaoni procesi i slikarski pristupi dadaista, letrista ili bližih, gorgonaša (Vaništa, Jevšovar), šestorice (Martek, M. Stilinović) i drugih. No, za razliku od domaćih uzora kojima značenje ispisane poruke nosi jednaku vrijednost kao i njezina vizualna kvaliteta, ako ne i veću, Zanze slovu gotovo redovito pristupa kao definiranoj čestici vizualnoga koda čije slaganje u slogove i riječi znači samo nakupine boje, sasvim odvojene od značenja ispisanog teksta. Slike tako promatramo kao vibraciju pigmenta na platnu čija su valna duljina i frekvencija sasvim ovisne o tipografiji, razmaku između redaka i prazninama među riječima, što jasno možemo uočiti na radovima *n* (2006), *Fontovi V* (2009) ili *Grisaille* (2014). Posebna su kategorija slike kod kojih je značenje riječi ili poruke nadređeno njihovoj likovnoj reprezentativnosti, kakve su primjerice *seminatio* (2014) i *récolte* (2014), ali upravo takve slike uz kontekstualnu nužnost nose i potencijal ekspresije pozadine koja pulsira u nepravilno nanesenim slojevima boje, čime je stvorena točka ravnoteže između dvaju elemenata različitih energetske naboja. Taj se potencijal ostvaruje samo na platnima cinober crvene, koja su pak zasićena tekstualnim sadržajem kako bi smirila njegov rasplamsaj. Geometrizacija i red čine promišljenost i discipliniranost slike vidljivima, ali spomenutu točku suptilne ravnoteže postiže samo istrenirana i inspirirana umjetnička osobnost.

Asocijacijama na oblike karakteristične za radove pojedinih umjetnika, poput djela *Knifer/Arp* (2013) ili zazivima duhovnih otaca monokromne gestualne apstrakcije slikom *I* (2014), slikarica pokazuje da je široko obuhvatila relativno uzak registar likovne semiotike u kojemu je ostvarila visoke kvalitativne stupnjeve formalnih varijeteta.

MARIN IVANOVIĆ